

STMalmö stad
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Datum

2024-09-01

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-12665

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående remiss
Arbetsmarknadsdepartementet - Styrkraft för lyckad
integration (SOU 2024:41)
STK-2024-1072**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag och bedömningar för en strategisk och sammanhållen styrning av integrationspolitiken.

Nämnden ställer sig positiv till förslaget att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för alla utrikes födda kvinnor och män och erbjuda dem insatser som främjar en varaktig etablering på arbetsmarknaden.

Nämnden vill dock understryka vikten av att Arbetsförmedlingen också ges förutsättningar och resurser för att kunna erbjuda adekvata insatser till målgruppen.

Utredningens förslag om ersättningar som ger jämställda och utökade drivkrafter att arbeta är bra och bedöms bland annat minska behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd för nyanlända. Nämnden anser dock att även bostadsersättningen för ensamstående utan barn bör indexeras då stigande hyror annars riskerar att urholka ersättningen över tid.

Det nuvarande regelverket för bland annat rätten till socialförsäkringar och ekonomiskt bistånd utreds för närvarande av flera andra utredningar som regeringen har tillsatt.

Nämnden tycker att det är anmärkningsvärt att utredningen inte har haft möjlighet att ta hänsyn till dessa pågående utredningar, vars förslag kan vara avgörande för konstruktionen av ersättningar för nyanlända inom etableringen.

Yttrande

Utredningens förslag och bedömningar för en strategisk och sammanhållen styrning av integrationspolitiken

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att regeringen bör ta fram en nationell strategi för integrationspolitiken som konkretiserar politikens inriktning och främjar överblick och sammanhang.

Nämnden ställer sig också bakom förslagen till tydligare myndighetsstyrning som bland annat innebär att ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter och att uppföljningen av arbetet förtydligas.

Nämnden bedömer att det är bra att Arbetsförmedlingen föreslås få i uppdrag att främja integrationen av utrikes födda och även beakta de konsekvenser som myndighetens beslut och verksamhet kan få för integrationen av utrikes födda.

Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för alla utrikes födda kvinnor och män och erbjuda dem insatser som främjar en varaktig etablering på arbetsmarknaden. Nämnden är positiv till förslaget men vill understryka vikten av att Arbetsförmedlingen med det förtydligade uppdraget också ges förutsättningar och resurser för att kunna erbjuda adekvata insatser till målgruppen.

Nämnden ställer sig bakom förslaget att fyra myndigheter får sektorsansvar för de fem delmålen inom integrationspolitiken. Nämnden är också positiv till förslaget att inrätta ett nationellt integrationsråd inom Arbetsförmedlingen och välkomnar att även representanter från kommuner föreslås ingå i rådet.

Nämnden är positiv till utredningens förslag att integrationen ska följas upp genom fastställande av indikatorer för delmålen samt genom enkätundersökningar.

Utredningens ambition att mäta den självupplevda integrationen hos utrikes födda är bra och kan ge ny kunskap om hur integrationspolitiken fungerar för enskilda.

Utredningens förslag om ersättningar som ger jämställda och utökade drivkrafter att arbeta.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig bakom utredningens förslag om att etableringsersättningen och etableringstillägget för barn höjs samt förslaget om att ersättningarna ska indexeras, och följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) framöver. Ett genomförande av förslaget skulle innebära att färre deltagare i etableringsprogrammet inklusive deras familjer kommer att ha behov av

kompletterande ekonomiskt bistånd och att nämndens kostnader för handläggning och bistånd minskar.

Däremot vänder sig nämnden mot utredningens förslag att bostadsersättningen för ensamstående utan barn inte ska indexeras. Indexeringsprincipen bör gälla även för bostadsersättningen då stigande hyror annars riskerar att urholka ersättningen över tid.

Förslaget att dagens hushållsbaserade etableringstillägg för barn individualiseras är bra eftersom det kan skapa mer jämställda ekonomiska förutsättningar mellan föräldrar och ökade ekonomiska drivkrafter för kvinnor med barn att så snabbt som möjligt påbörja etableringsinsatser.

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag att förvärvsarbete vid sidan av deltagande i etableringsprogrammet inte ska påverka etableringsersättningen. Nämnden ser det som positivt att personer får incitament att vara aktiva. Att tidigt få arbetslivserfarenhet är viktigt för individens etablering på arbetsmarknaden.

Uppdrag att avskaffa etableringstillägget och bostadsersättningen

Nämnden instämmer med utredningens slutsats att inte ställa sig bakom ett avskaffande av etableringstillägget och bostadsersättningen. Utredningen har på ett förtjänstfullt sätt tydliggjort de negativa konsekvenserna för enskilda och deras barn bland annat i form av ökad ekonomisk utsatthet och försämrade incitament att arbeta under tiden i etableringsprogrammet samt för kommuner genom att ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Om regeringen ändå väljer att avskaffa ersättningarna ställer sig nämnden bakom utredningens förslag att etableringsersättningens nivå höjs samt indexeras så att den följer KPI. Utredningen konstaterar dock att en höjning skulle behöva bli betydligt högre än om etableringstillägget för barn och bostadsersättningen till ensamstående utan barn finns kvar och innebära högre kostnader för staten och ett mindre träffsäkert stöd till barnfamiljer.

Osäkerhet utifrån andra pågående utredningar

Slutbetänkandets förslag och bedömningar kring ersättningar har utgått ifrån att nyanlända har rätt till vissa bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner såsom föräldrapenning, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag samt att nyanlända som får ersättningar kopplat till deltagande i etableringsprogrammet har rätt till kompletterande ekonomiskt bistånd för sin försörjning och livsföring i övrigt om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Det nuvarande regelverket för bland annat rätten till socialförsäkringar och ekonomiskt bistånd utreds för närvarande av flera andra utredningar som regeringen har tillsatt. Nämnden tycker att det är anmärkningsvärt att utredningen inte har haft möjlighet att ta hänsyn till dessa pågående utredningar, vars förslag kan vara avgörande för konstruktionen av ersättningar för nyanlända inom etableringen.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]